

IV. Opis programu studiów

3. KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	E-I-0006-s3
Nazwa przedmiotu	Systemy Operacyjne 1
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Operating Systems 1
Obowiązuje od roku akademickiego	2019/20

USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	
Poziom kształcenia	
Profil studiów	
Forma i tryb prowadzenia studiów	
Zakres	
Jednostka prowadząca przedmiot	
Koordinator przedmiotu	dr inż. Arkadiusz Chrobot
Zatwierdził	Dziekan Wydziału Elektrotechniki Automatyki i Informatyki Dr hab. inż. Antoni Różowicz, prof. PŚk

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	
Status przedmiotu	
Język prowadzenia zajęć	
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	
Wymagania wstępne	Podstawy Programowania 2 Architektura Systemów Komputerowych 1
Egzamin (TAK/NIE)	
Liczba punktów ECTS	

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	Inne
Liczba godzin w semestrze	30	0	30	0	0

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Symbol efektu	Efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01	Student zna ogólną strukturę systemu operacyjnego.	INF1_W09
	W02	Student zna pojęcie procesu i wątku oraz zagadnienia szeregowania, synchronizacji i komunikacji procesów i wątków.	INF1_W09
	W03	Student zna zagadnienia związane z zarządzaniem różnymi rodzajami pamięci.	INF1_W09
Umiejętności	U01	Student potrafi tworzyć aplikacje użytkowe dla środowiska Linux/Unix.	INF1_U01 INF1_U13 INF1_U16 INF1_U18
	U02	Student potrafi tworzyć programy współbieżne w środowisku Linux/Unix	INF1_U01 INF1_U13 INF1_U16 INF1_U18

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć	Treści programowe
wykład	1. Wstęp – charakterystyka systemów operacyjnych
	2. Zagadnienia sprzętowe związane z systemami operacyjnymi
	3. Ogólna budowa systemu operacyjnego
	4. Zarządzanie procesami i wątkami
	5. Synchronizacja procesów i wątków, komunikacja
	6. Zakleszczenia
	7. Zarządzanie pamięcią operacyjną
	8. Pamięć wirtualna
	9. Pamięć pomocnicza
	10. System plików
	11. Ochrona
laboratorium	1. Wstęp do programowania w systemie Linux: Powłoka systemowa, edytor Vim, program make i debugger gdb
	2. Procesy i sygnały
	3. Potoki i łącza nazwane
	4. Kolejki komunikatów
	5. Semaforey
	6. Pamięć dzielona
	7. Wątki
	8. Terminale
	9. Współbieżny dostęp do plików
	10. Gniazda BSD

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów uczenia się					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Inne
W01			x			
W02			x			
W03			x			
U01			x			x
U02			x			x

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA

Forma zajęć*	Forma zaliczenia	Warunki zaliczenia
wykład		Uzyskanie co najmniej 50% punktów z kolokwium.
laboratorium		Uzyskanie co najmniej 50% punktów z kolokwium częściowych, kartkówek oraz realizowanych zdań.

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS							
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta					Jednostka
		W	C	L	P	S	
1.	Udział w zajęciach zgodnie z planem studiów	30		30			h
3.	Inne (konsultacje, egzamin)*	2		2			h
4.	Razem przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	64					h
5.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	2,56					ECTS
6.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	36					h
7.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy	1,44					ECTS
8.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	30					h
9.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	1,88					ECTS
10.	Sumaryczne godzinowe obciążenie pracą studenta	100					h
11.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	4					

LITERATURA

1. Abraham Silberschatz, James L. Paterson, Peter B. Galvin, "Podstawy Systemów Operacyjnych", WNT, Warszawa 1993
2. Abraham Silberschatz, Peter B. Galvin, Greg Gagne, "Podstawy Systemów Operacyjnych", WNT, Warszawa 2005
3. William Stallings, "Systemy operacyjne Struktura i zasady budowy", PWN, Warszawa 2003
4. Andrew S. Tanenbaum, "Systemy operacyjne", Helion, Gliwice 2010
5. Andrew S. Tanenbaum, Albert S. Woodhull, "Operating Systems Design and Implementation", Pearson Education International, Upper Saddle River 2009
6. W. Richard Stevens, „Programowanie zastosowań sieciowych w systemie Unix”, WNT, Warszawa 1995
7. Neil Matthew, Richard Stones, „LINUX Programowanie”, Wydawnictwo RM, Warszawa 1999
8. Keith Haviland, Dina Gray, Ben Salama, „UNIX Programowanie systemowe”, Wydawnictwo RM, Warszawa 1999